

<p>Lekcja ekopoetycka poświęcona kategorii drzewa-świadka.</p> <p>Lekcja pisania jedynie uzupełnia poprzednią. Może być jednak przeprowadzona jako odrębna.</p>	<p>Czas: 45 min</p>	<p>Poziom nauczania: od klasy 8. oraz liceum</p>
--	----------------------------	---

Podstawa programowa: lekcja utrwała umiejętności zapisane w podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego - patrz poniżej.

Powiązania z wcześniejszą wiedzą i umiejętnościami:

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Mówienie i pisanie. Uczennica(eń): 1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, opis przeżyć wewnętrznych.

Uczennice i uczniowie muszą posiadać podstawową wiedzę o getcie i powstaniu. Historię do opowiedzenia przez drzewo powinni wyszukać wcześniej. Może być ona fragmentem książki, np. „Szmuglerów” Henryka Grynberga i Jana Kostańskiego, lub wydarzeniem wybranym przez nauczycielkę(a).

Temat getta można ewentualnie zastąpić innym opowiedzianym przez drzewo na gruzach Warszawy. Warto wtedy najpierw puścić film „Miasto ruin” lub zaprezentować fotografie <https://www.1944.pl/fototeka/warszawa-zniszczona,99.html>.

Cele lekcje w języku nauczycielki(la): stworzenie tekstu w 1 os. lp. (monologu) opartego na wydarzeniach historycznych

Cele lekcji w języku uczennicy(nia): Wypowiem się w imieniu drzewa - świadka historii.

Kryteria sukcesu w języku uczennicy(nia): min. 10-zdaniowy monolog drzewa-ocaleńca.

Metoda: zmodyfikowana minilekcja - pisanie oparte na doświadczeniu oraz wejściu w rolę.

Dobrze opisaną metodę – po angielsku - można znaleźć pod linkiem <https://rockinresources.com/2018/01/series-step-step-writing-mini-lessons.html>.

Przebieg lekcji:

I. Minilekcja (*one skill demonstration*) - 5 do 10 min: nauczycielka [dalej N] prezentuje temat polskich drzew-świadków zwanych ostańcami na przykładzie getta warszawskiego.

W 2006 roku Historic American Landscape Survey stworzyło Program Ochrony Drzew Świadków - rejestrowania drzew, które były świadkami ważnych wydarzeń historycznych.

Drzewa takie mamy również w Polsce - rosły m.in. na terenie warszawskiego getta, które w wyniku likwidacji między 22 lipca a 24 września 1942 roku zostało zrównane z ziemią.

Od 280 000 do 310 000 Żydów zostało zamordowanych w Treblince, około 10 000 - w czasie wysiedlenia, a ponad 11 000 umieszczono w obozach pracy.

W proch obrócono 15 proc. Warszawy.

Następnie z jego pozycji opowiada jedno wydarzenie.

Na końcu nadaje mu tytuł.

Podczas prezentacji można użyć zdjęć z <https://1943.pl/arttykul/pamiec-drzew-drzewa-jako-eko-swiadkowie-historii-muranowa-i-mirowa/>

Można także wykorzystać informacje dotyczące (braku) natury w getcie z https://www.jhi.pl/arttykuly/zielone-wyseпки-posrodku-piekla-o-zieleni-w-getcie-warszawskim,6255#_ftn1, cytując fragment:

„Żydzi w getcie zostali gwałtownie odizolowani od kontaktu z naturą. Taki stan jest nazywany syndromem deficytu natury. Prowadzi on do zaburzenia w rozwoju emocjonalnym, fizycznym i społecznym na skutek oderwania od naturalnego środowiska. Jego działanie było widoczne przede wszystkim u najmłodszych. W wojennych dziennikach pojawiają się zapisy o dzieciach, które nie wiedzą co to drzewo, kwiat, rzeka i ich rodzicach, którzy nie są w stanie przekonać ich do istnienia tych dziwów natury. Halina Schwambbaum próbowała wytłumaczyć 6-letniemu chłopcu, co to szyszka.

Nie udało mi się go przekonać, że to zwyczajny „owoc drzewa iglastego”. Nie wiedział, jak to wygląda i wreszcie kazałam mu zasadzić fasolę w doniczce. I dzieciak zasadził fasolę, starannie ją podlewa, przypatrując się zielonym listkom i już wie, co to jest przyroda! Widział nawet drzewo u kolegi na podwórku.

O podobnych wysiłkach objaśnienia natury pisała też Rachela Auerbach:

Widząc na stole parę gałązek bzu w słoju z wodą, jedna pani prosiła mnie dzisiaj o „pożyczenie” kawałka bzu, by mogła go pokazać swemu dziecku, które jeszcze w swoim życiu bzu nie widziało i pyta: „a co to jest bez?” „Taki kwiat” „A co to jest kwiat?...”.

II. Czas na pisanie (*worktime*) - 30 min: uczennice i uczniowie [dalej U] powtarzają całą procedurę i piszą.

Na tym etapie warto podkreślić, że celem lekcji jest stworzenie tekstu w dowolnej formie, a nie poprawność językowa, stylistyczna czy ortograficzna.

III. Refleksja - informacja zwrotna (*reflection - feedbacktime*) - 10 min: Na dzieli U na 4-osobowe zespoły, w których czytają sobie prace. Mogą, lecz nie muszą, dawać sobie informację zwrotną - musi ona jednak opierać się na pozytywach.

Bibliografia:

1. Jacek Małczyński „Drzewa „żywe pomniki” w Muzeum-Miejscu Pamięci w Bełżcu” w: *Teksty Drugie*, 2009 nr 1/2
2. Jacek Małczyński „Jak drzewa świadczą? W stronę nie-ludzkich figuracji świadka” w: *Teksty drugie* 2018, nr 3
3. Roman Kobendza, „Roślinność ruderalna na gruzach miast polskich”, w: *Sprawozdania z posiedzeń Wydziału IV Nauk Biologicznych Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*, XLII, 1949, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Warszawa 1952
4. Rafał Jabłoński, „Stołeczne opowieści z niepamięci wydobyte”, Warszawa 2015
5. <https://www.jhi.pl/artykuly/zielone-wyseпки-posrodku-piekla-o-zieleni-w-getcie-warszawskim,6255>